OKVIRNI ZAKON O OSNOVNOM I SREDNjEM OBRAZOVANjU U BOSNI I HERCEGOVINI ("Sl. glasnik BiH", br. 18/2003 i 88/2007 - dr. zakon)

* Odredbe čl. 46. do 48. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Sl. glasnik BiH", br. 18/2003) prestale su da važe danom stupanja na snagu Zakona o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje ("Sl. glasnik BiH", br. 88/2007), odnosno 28. novembra 2007. godine.

OKVIRNI ZAKON O OSNOVNOM I SREDNjEM OBRAZOVANjU U BOSNI I HERCEGOVINI

("Sl. glasnik BiH", br. 18/2003 i 88/2007 - dr. zakon)

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se principi predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih i osnivanja i funkcionisanja institucija za pružanje usluga u obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kao i dopunska nastava za djecu državljana BiH u inostranstvu.

Zakonom se reguliše sljedeće:

I - Opšte odredbe

1. svrha obrazovanja

2. opšti ciljevi obrazovanja, priroda i osnovna polazišta obrazovanja i vaspitanja.

II - Principi u obrazovanju

1. pravo djeteta na obrazovanje

2. značaj dječijih prava

3. unapređenje poštivanja ljudskih prava

4. sloboda kretanja

III - Nivoi obrazovanja

IV - Prava i obaveze i roditelji

V - Javne i privatne škole

VI - Uloga i obaveze škole

VII - Autonomija škole

VIII - Standardi u obrazovanju

IX - Organi za uspostavljanje standarda u obrazovanju

X - Upravljanje obrazovnim sistemom u školama

1. organi upravljanja u školi/školski odbori

2. direktor škole

3. savjet roditelja

4. savjet učenika

5. stručni organi škole

XI - Praćenje i kontrola nad sprovođenjem ovog zakona

XII - Zaštita prava

XIII - Prelazne i završne odredbe.

Organi vlasti, nadležni za organizovanje obrazovnog sistema u Brčko Distriktu BiH, Republici Srpskoj, Federaciji BiH i kantonima, u skladu sa Ustavom (u daljem tekstu: nadležne obrazovne vlasti), ustanove koje se prema važećim zakonima u Bosni i Herecgovini registruju za pružanje usluga u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: škole), i druge stručne institucije u oblasti obrazovanja, obavezni su da

primjenjuju i poštuju principe i norme utvrđene ovim zakonom i obezbijede obrazovanje pod jednakim uslovima za sve učenike.

Principi i standardi utvrđeni ovim zakonom i na osnovu ovog zakona ne mogu se smanjivati.

1. Svrha obrazovanja

Član 2

Svrha obrazovanja je da, kroz optimalni intelektualni, fizički, moralni i društveni razvoj pojedinca, u skladu sa njegovim mogućnostima i sposobnostima, doprinese stvaranju društva zasnovanog na vladavini zakona i poštovanju ljudskih prava, te doprinese njegovom ekonomskom razvoju koji će obezbijediti najbolji životni standard za sve građane.

2. Opšti ciljevi obrazovanja

Član 3

Opšti ciljevi obrazovanja proizilaze iz opšteprihvaćenih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosnih sistema zasnovanih na specifičnostima nacionalne, istorijske, kulturne i vjerske tradicije naroda i nacionalnih manjina koje žive u Bosni i Hercegovini.

Opšti ciljevi obrazovanja su:

a) omogućavanje pristupa znanju kao osnovi za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;

b) obezbjeđivanje optimalnog razvoja za svako lice, uključujući i one sa posebnim potrebama, u skladu sa njihovim uzrastom, mogućnostima i mentalnim i fizičkim sposobnostima;

c) promocija poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, i priprema svakog lica za život u društvu koje poštuje principe demokratije i vladavine zakona;

d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini vlastitom kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji, na način primjeren civilizacijskim tekovinama, upoznajući i uvažavajući druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje,

toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu;

e) obezbjeđenje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na pol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno porijeklo i status, porodični status, vjeroispovijest, psihofizičke i druge lične osobine;

f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;

g) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međunarodnom,odnosno evropskom nivou, koji obezbjeđuju uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu;

h) podsticanje cjeloživotnog učenja;

i) promocija ekonomskog razvoja;

j) uključivanje u proces evropskih integracija.

II - PRINCIPI U OBRAZOVANjU

1. Pravo djeteta na obrazovanje

Član 4

Svako dijete ima jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti učešća u odgovarajućem obrazovanju, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi.

Jednak pristup i jednake mogućnosti podrazumijevaju obezbjeđenje jednakih uslova i prilika za sve, za početak i nastavak daljeg obrazovanja.

Odgovarajuće obrazovanje podrazumijeva obrazovanje koje u skladu sa utvrđenim standardima obezbjeđuje djetetu da na najbolji način razvije svoje urođene i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti, na svim nivoima obrazovanja.

2. Značaj dječijih prava

Član 5

Prava djeteta koja se odnose na obrazovanje, ispravna briga za dobrobit njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja i bezbjednosti, u

školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima.

U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu, tumačenju ili djelovanju, koje će najviše koristiti interesu djeteta.

3. Unapređenje poštovanja ljudskih prava

Član 6

Škola ima odgovornost da, u vlastitoj i u sredini u kojoj djeluje, doprinese stvaranju takve kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana, kako je to garantovano Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava, koje je potpisala Bosna i Hercegovina.

Član 7

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavaće se u svim školama, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Svi učenici će u školama izučavati pisma koja su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Član 8

Jezik i kultura svake značajnije manjine koja živi u Bosni i Hercegovini poštovaće se i uklapati u školu u najvećoj mjeri u kojoj je to izvodivo, u skladu sa Okvirnom konvencijom o zaštiti prava nacionalnih manjina.

Član 9

Škola će unapređivati i štititi vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

Imajući na umu različitost ubjeđenja/vjerovanja u Bosni i Hercegovini, učenici će pohađati časove vjeronauke samo ako su dati u skladu sa njihovim ubjeđenjem ili ubjeđenjima njihovih roditelja.

Škola ne može preduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja sopstvenih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.

Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike

Član 10

U nastavnim i drugim aktivnostima u školi ne mogu se upotrebljavati ili izlagati didaktički i drugi materijali, ni davati izjave od strane nastavnika i drugog školskog osoblja, koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu i religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj grupi ili religiji.

U nadležnosti je entitetskih, kantonalnih i obrazovnih vlasti Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine formiranje organa koji će vršiti nadgledanje u vezi sa povredama koje mogu nastati u školama, kršenjem principa navedenog u prethodnom stavu.

Organi i tijela iz stava 2. ovog člana donose obavezujuće odluke i preporuke. Sastav, način rada i druga pitanja od značaja za rad ovih tijela uređuju se aktom o njihovom formiranju.

4. Sloboda kretanja

Član 11

U procesu uspostavljanja i organizacije obaveznog obrazovnog sistema i procesa u Bosni i Hercegovini, nadležne obrazovne vlasti obavezne su da obezbijede uslove za nesmetano i slobodno kretanje roditelja, učenika i nastavnika, u smislu poštovanja njihovih prava na izbor prebivališta i zapošljavanje.

Član 12

Sve javne osnovne škole imaju upisno područje. Svi učenici u dobi obaveznog pohađanja nastave upisuju se u školu u upisnom području na kojem su nastanjeni.

Pohađanje određene škole obavezno je, osim ako učenik ne pohađa privatnu školu ili je izuzet od pohađanja škole kao što je to predviđeno ovim zakonom.

Na zahtjev roditelja djeteta, nadležno ministarstvo može, u iznimnim slučajevima, dijete izuzeti od obaveze pohađanja određene škole iz ovog člana, ako je to potrebno da bi se zaštitila prava djeteta ili ako nađe da je to u najboljem interesu djeteta.

Nadležna minstarstva mogu da izdaju smjernice za odlučivanje po zahtjevima u izuzetnim slučajevima, imajući u vidu da su smjernice u

skladu sa principima i pravima utvđenim ovim zakonom.

Učenici po završetku osnovnog obrazovanja imaju pravo da konkurišu za prijem u bilo koju srednju školu u Bosni i Hercegovini. Upis u ove škole zasnivaće se na uslovima jednakopravnog natjecanja.

Škole su dužne da obezbijede svu moguću pomoć roditeljima i učenicima i, u skladu sa važećom regulativom, obezbijede neophodne uslove za ostvarivanje ovih prava, naročito kada se radi o izbjeglicama, raseljenim licima ili povratnicima.

Član 13

Svjedočanstva i diplome o završenom obrazovanju, stečene po važećem nastavnom planu i programu i izdate od verifikovanih obrazovnih ustanova, imaju jednak status na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu, koje nije okončano dodjelom svjedočanstva ili diplome, priznaje se, bez uslovljavanja, za dalji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Učeniku koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu priznaje se za dalji nastavak obrazovanja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, u skladu sa nastavnim planom i programom i drugim uslovima utvrđenim važećim propisima.

Učenik se upisuje u naredni razred, a škola je dužna da mu omogući polaganje eventualne razlike predmeta najkasnije do 15. aprila tekuće godine.

Član 14

Javne isprave o obrazovnim i profesionalnim kvalifikacijama nastavnika imaju jednaku važnost u Bosni i Hercegovini.

Stečene kvalifikacije nastavnika priznaju se u skladu sa utvrđenim stučnim i profesionalnim standardima za izvođenje nastave na pojedinim nivoima obrazovanja.

III - NIVOI OBRAZOVANjA

Član 15

Predškolsko obrazovanje ustanovljava se kao dio ukupne brige društva za poboljšanje kvaliteta življenja i razvoja djece u ranom djetinjstvu.

Predškolsko obrazovanje čini sastavni dio obrazovnog sistema.

Predškolsko obrazovanje regulisaće se zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH u skladu sa principima i standardima definisanim ovim zakonom.

Član 16

Osnovno obrazovanje je obavezno za svu djecu.

Obavezno obrazovanje počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 1. aprila navršava šest godina života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može da bude kraći od osam godina.

Nadležne obrazovne vlasti i škole u Bosni i Hercegovini obavezne su da, najkasnije do juna 2004. godine, stvore sve potrebne uslove za normalno otpočinjanje osnovne škole u trajanju od devet godina.

Nadležne obrazovne vlasti, na inicijativu ili uz saglasnost roditelja i uz konsultacije sa drugim stručnim i nadležnim institucijama, mogu da dozvole jednu godinu ranijeg ili odgođenog početka obaveznog obrazovanja, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Obavezno obrazovanje je besplatno. Besplatno osnovno obrazovanje obezbjeđuje se svoj djeci.

Dijete je, u smislu ovog zakona, svako lice do navršene osamnaeste godine života.

Član 17

Srednjoškolsko obrazovanje je svima dostupno, u skladu sa postignutim uspjehom u osnovnoj školi, ličnim interesom i sposobnostima.

Srednjoškolsko obrazovanje u javnim ustanovama je besplatno u skladu sa zakonom.

Član 18

Tokom perioda obaveznog obrazovanja, nadležni organi vlasti preduzimaju sve neophodne mjere kako bi učenicima obezbijedili uslove za slobodan pristup i učešće u obrazovanju, naročito u pogledu obezbjeđenja pristupa besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom didaktičkom materijalu.

Član 19

Djeca i mladi sa posebnim obrazovnim potrebama stiču obrazovanje u redovnim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izradiće se za svakog učenika uz obavezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

Djeca i mladi sa ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u specijalnim vaspitno-obrazovnim ustanovama, u slučajevima kad je nemoguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad sa djecom i mladima sa posebnim potrebama i druga pitanja bliže se uređuju propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu sa principima i standardima utvrđenim ovim zakonom.

Član 20

Obrazovanje odraslih organizuje se u određenim predmetima, te za njihov profesionalni i lični razvoj. Obrazovanje odraslih uključuje profesionalnu obuku, dokvalifikacije, prekvalifikacije i druge aktivnosti koje obezbjeđuju cjeloživotno učenje.

Obrazovanje odraslih detaljnije će biti regulisano zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu sa principima i standardima definisanim ovim zakonom.

Član 21

Radi sticanja novih znanja, usavršavanja i profesionalnog razvoja, nastavni kadar, pedagozi, psiholozi, defektolozi i logopedi i direktori škola obuhvaćeni su obaveznim programima obuke, usavršavanja i provjere.

Takve programe ustanoviće obrazovne vlasti u entitetu, kantonima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, u skladu sa principima i standardima definisanim ovim zakonom.

IV - PRAVA I OBAVEZE RODITELjA

Član 22

Roditelji, staratelji i usvojioci (u daljem tekstu: roditelji) osnovni su vaspitači svoje djece.

Prava i obaveze, koji proističu iz te uloge, roditelji ostvaruju u skladu sa ovim zakonom i ostalim važećim propisima.

Član 23

Roditelji imaju pravo i obavezu da se staraju o obrazovanju svoje djece.

Pravo je roditelja da, u skladu sa njihovim uvjerenjima o tome šta je u najboljem interesu njihove djece, koliko je to dostupno, odaberu vrstu obrazovanja koju će njihova djeca sticati, pod uslovom da je takvim izborom ostvareno pravo djeteta na odgovarajuće obrazovanje.

Član 24

U ostvarivanju svojih prava, roditelji ne mogu ograničiti prava svoje djece da imaju pristup i uživaju korist od obrazovanja primjerenog njihovom uzrastu i sposobnostima.

Član 25

Svoje pravo na izbor obrazovanja djece roditelji ne mogu ostvarivati na način kojim se promovišu predrasude na rasnom, polnom, nacionalnom, jezičkom, vjerskom i svakom drugom osnovu, kao i na način protivan ovom zakonu.

Član 26

Roditelji imaju pravo da odaberu da svoju djecu obrazuju u javnoj ili privatnoj školi.

Privatne škole, u pogledu uslova i procedura, obezbjeđuju jednake mogućnosti za upis svim kandidatima.

Nadležne obrazovne vlasti obavezne su da obezbijede mehanizme kontrole rada i pedagoškog praćenja i procjene obrazovnih standarda koji se primjenjuju u privatnoj školi kako bi se obezbijedilo da dijete dobije odgovarajuće obrazovanje.

Član 27

Roditelji su obavezni svojoj djeci da obezbijede redovno pohađanje škole tokom perioda obaveznog školovanja. U slučaju nemara i neodgovornog odnosa prema ovoj obavezi, roditelji podliježu sankcijama u skladu sa zakonom.

Roditelji, takođe, imaju pravo i obavezu da, prema prilikama i svojim mogućnostima, podstiču dalje obrazovanje svoje djece.

Član 28

Pravo i obaveza roditelja je redovno informisanje, konsultovanje i praćenje obrazovnog napretka svoje djece, kao i pravo da prate i vrednuju rad direktora, nastavnika i drugog školskog osoblja, te kvalitet rada škole u cjelini.

Roditelji imaju pravo i obavezu da, u interesu svoje djece i putem svojih predstavnika u školskim organima i tijelima i putem svojih asocijacija, na svim nivoima odlučivanja, učestvuju u odlučivanju o pitanjima od značaja za rad škole i funkcionisanje obrazovnog sistema uopšte.

V - JAVNE I PRIVATNE ŠKOLE

Član 29

Javne i privatne škole obavljaju djelatnost redovnog obrazovanja u skladu sa propisanim planovima i programima obrazovnih vlasti.

Javne škole osnivaju nadležni organi vlasti, u skladu sa principima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uslovima i kriterijumima utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja.

Član 30

Privatnu školu mogu osnovati domaća i strana fizička i pravna lica, u skladu sa principima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uslovima i kriterijumima utvrđenim u propisima u oblasti obrazovanja.

Član 31

Privatna škola može početi sa radom po dobijanju saglasnosti nadležnih obrazovnih vlasti za primjenu odgovarajućeg plana i programa, kada, u skladu sa važećim propisima, obezbijedi i druge standarde i uslove koji garantuju da će učenici dobiti odgovarajuće obrazovanje, njegu i bezbjednost, u skladu sa specifičnostima datih privatnih škola u koje spadaju i vjerske škole.

Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koji u potpunosti ne pokrivaju zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Član 32

Privatna škola se ne može osnovati u svrhu promovisanja rasnih, nacionalnih, vjerskih, polnih i drugih predrasuda, niti svoje funkcije smije vršiti na način protivan zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promovišu.

Član 33

S ciljem organizovanja dopunske nastave iz grupe tzv. "nacionalnih predmeta" za učenike osnovnih i srednjih škola - državljane BiH u inostranstvu, nadležna ministarstva BiH iniciraće potpisivanje posebnih sporazuma sa svim državama u kojima za BiH postoji takav interes.

Finansijska sredstva za troškove nastavnog osoblja, ukoliko iz domicilnih propisa ne proizilazi da padaju na teret zemalja prijema, planiraće se u budžetu institucija BiH.

Nastavni plan i program za predmete dopunske nastave, na osnovu zajedničkih jezgri iz člana 42. ovog zakona, utvrđuje posebna komisija koju imenuje Savjet ministara, u saradnji sa Agencijom za nastavne planove i programe.

VI - ULOGA I OBAVEZE ŠKOLE

Član 34

U školi se podučavaju učenici i redovno se prati i vrši procjena njihovog obrazovnog napretka, kako bi se obezbijedilo potrebno obrazovanje koje odgovara njihovim potrebama i mogućnostima.

Škola svoju ulogu i obaveze ostvaruje u okruženju koje razvija motivaciju za sticanje znanja, koje poštuje i podržava individualnost svakog učenika, kao i njegov kulturni i nacionalni identitet, jezik i vjeroispovijest, koje je bezbjedno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja ili štete po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili upotrebom drugih opojnih i zakonom zabranjenih sredstava.

Član 35

Škola ne smije vršiti diskriminaciju u pristupu djece obrazovanju ili njihovom učešću u obrazovnom procesu, na osnovu rase, boje, pola, jezika, religije, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, na osnovu toga što su djeca sa posebnim potrebama ili na bilo kojem drugom osnovu.

U smislu stava 1. ovog člana, nadležni organi vlasti i institucije, zajedno sa školama, posebno su odgovorni za obezbjeđenje funkcionalnog smještaja i prateće infrastrukture za nesmetan pristup i učešće u obrazovnom procesu djeci sa posebnim potrebama, mladima i odraslima.

Član 36

Škola promoviše jednake šanse za sve svoje učenike, nastavnike i ostale zaposlene, uvažavajući i promovišući istovremeno i pravo na različitosti među njima. U tom cilju nadležne obrazovne vlasti i škola utvrđuju i sprovode vlastite programe koji podržavaju i njeguju različite kulture, jezike i vjeroispovijesti svojih učenika i zaposlenih.

Član 37

Škola promoviše i razvija stalno i dinamično partnerstvo škole, roditelja i sredine u kojoj živi, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje funkcije škole i interesa i potreba učenika.

Škola, roditelji, djeca i lokalna sredina naročito promovišu i sprovode programe zajedničkog i organizovanog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja i zloupotrebe djece i mladih, borbi protiv droge, alkoholizma i drugih toksikomanija, pušenja i maloljetničke

delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.

Član 38

Pitanja funkcija i aktivnosti škole, njene organizacije, načina rada i kućnog reda u školi bliže se uređuju opštim aktima škole, u skladu sa važećim propisima, izrađenim uz konsultacije sa učenicima, roditeljima i nastavnicima.

Član 39

Rad škole je javan.

Nadzor nad radom škole ostvaruje se u skladu sa važećim propisima.

VII - AUTONOMIJA ŠKOLE

Član 40

U školama je zabranjeno djelovanje političkih partija i njihovih podmladaka.

Član 41

Škola uživa odgovarajući stepen autonomije, u skladu sa važećim propisima, a naročito u pogledu zapošljavanja nastavnog, stručnog i drugog kadra, te slobode rada nastavnika.

Škola poštuje slobodu nastavnika da izvode nastavu na način koji smatraju odgovarajućim, pri čemu škola mora da vodi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu.

Škola pruža nastavnicima optimalnu podršku pri ostvarivanju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

VIII - STANDARDI U OBRAZOVANjU

Član 42

U svim javnim i privatnim školama u Bosni i Hercegovini uspostaviće se i primjenjivati zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Član 43

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa sastoji se od nastavnih planova i programa sa što je moguće širom zajedničkim osnovom za sve predmete osnovnog i opšteg srednjeg obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa izrađuje posebno *ad hoc* privremeno tijelo. Članove ovog tijela imenuju ministri obrazovanja entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a jednog člana imenuje ministar civilnih poslova.

Na prijedlog privremenog tijela iz prethodnog stava, sporazum o zajedničkom jezgru nastavnih planova i programa usvajaju i potpisuju ministri obrazovanja entiteta, ministri obrazovanja svih kantona iz Federacije Bosne i Hercegovine, te predstavnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Zajednička jezgra nastavnih programa i planova će:

a) obezbijediti da se kroz vaspitno-obrazovni proces razvija pozitivan odnos i osjećaj pripadnosti državi Bosni i Hercegovini;

b) garantovati i obezbijediti kvalitetno obrazovanje za svu djecu i dostizanje zadovoljavajućeg standarda znanja, vještina i sposobnosti;

c) obezbijediti dosljednost kvaliteta standarda obrazovanja u svim školama i na svim nivoima obrazovanja;

d) obezbijediti zadovoljavajuću usklađenost nastavnih planova i programa, kao i njihovu prilagodljivost, u skladu sa specifičnim potrebama škole i lokalne zajednice;

e) obezbijediti primjenu nastavnih planova i programa koji odgovaraju razvojnim potrebama djece na koju se odnose, te njihovom uzrastu i posebnim interesima sa akcentom na promociju zdravog načina života kao najvećeg interesa učenika, roditelja, nastavnog osoblja i društva;

f) obezbijediti slobodu kretanja i jednak pristup obrazovanju;

g) garantovati ekonomičnost i efikasnost u finansiranju i radu škole.

Član 44

Velika većina pedagoških aktivnosti u školi sastojaće se od predmeta i nastavnih programa i planova predviđenih zajedničkim jezgrama

nastavnih programa i planova.

U okviru zajedničkih jezgara nastavnih programa i planova, javne i privatne škole imaju slobodu kreiranja i realizacije nastavnih sadržaja po svom izboru, u skladu sa čl. 3., 7., 8., 10., 34., 36. i članom 41. ovog zakona.

Član 45

Nadležne obrazovne vlasti utvrđuju i ostale standarde i normative u obrazovanju, u pogledu:

a) prostora, opreme i nastavnih sredstava u školama,

b) vremena za školske i nastavne aktivnosti,

c) udžbenika i drugog didaktičkog materijala,

d) obrazovnog procesa,

e) obrazovnih i profesionalnih kompetencija nastavnika,

f) ocjenjivanja učenika,

g) normativa o obimu rada (nastavna norma i radna norma za sve zaposlene u školi), normativa o uslovima rada (broj učenika u razredu i vaspitnoj grupi u nastavnim i vannastavnim aktivnostima).

Standardima i normativima u obrazovanju obezbjeđuje se dosljedna i efikasna primjena zajedničkih jezgara nastavnih programa i planova u svim školama u Bosni i Hercegovini.

IX - TIJELA ZA USPOSTAVLjANjE STANDARDA U OBRAZOVANjU

Čl. 46-48*

(brisano)

Član 49

Sporazumom između vlada entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine regulisaće se pitanja organizacije, nadležnosti, načina rada, finansiranja, sjedišta i druga pitanja u vezi sa radom tijela formiranih u skladu sa članom 45. ovog zakona.

X - UPRAVLjANjE OBRAZOVNIM SISTEMOM U ŠKOLAMA

Član 50

Zakonima u oblasti obrazovanja i drugim propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine detaljnije se uređuju pitanja formiranja, organizovanja i nadležnosti organa, tijela i procedura za upravljanje obrazovnim sistemom.

Zakonima iz stava 1. ovog člana uređuju se nadležnosti i odgovornosti za upravljanje obrazovnim sistemom, posebno u pogledu finansiranja obrazovanja; odnosa škole i obrazovnih vlasti; odnosa obrazovnih vlasti i škola prema društvenoj zajednici; partnerstva svih subjekata u obrazovanju; školskog menadžmenta i svih drugih pitanja od značaja za efikasno upravljanje obrazovnim sistemom.

1. Školski organi i tijela

Član 51

Svaka škola ima školski odbor.

Školski odbor odgovoran je za utvrđivanje i sprovođenje politike škole, generalno rukovođenje radom škole i efikasno korištenje kadrovskih i materijalnih resursa.

Članovi školskog odbora biraju se iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja, u skladu sa zakonom propisanom procedurom, a po principu ravnopravne zastupljenosti predstavnika navedenih struktura.

Sastav upravnog školskog odbora mora da odražava nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, onako kako ona u datom trenutku izgleda, u principu prema popisu stanovništva u BiH iz 1991. godine.

Vršenje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i bez naknade.

2. Direktor škole

Član 52

Direktora javne škole imenuje školski odbor, po proceduri koja se bliže uređuje zakonima entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH i opštim aktima škole.

Direktor je odgovoran za svakodnevno rukovođenje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti škole.

3. Savjet roditelja

Član 53

Roditelji učenika imaju pravo, a škola obavezu, da pomogne roditeljima da osnuju savjet roditelja, čije članove biraju roditelji učenika.

Način i procedura osnivanja i rada savjeta roditelja utvrđuje se opštim aktima škole.

Savjet roditelja:

a) promoviše interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi,

b) predstavlja stavove roditelja učenika školskom odboru,

c) podstiče angažman roditelja u radu škole,

d) informiše školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odosi na rad i upravljanje školom;

e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi;

f) kandiduje i bira predstavnike roditelja u školski odbor.

4. Savjet učenika

Član 54

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju savjet učenika, čija je funkcija da:

a) promoviše interese škole u zajednici na čijoj lokaciji se škola nalazi,

b) predstavlja stavove učenika školskom odboru,

c) podstiče angažmam učenika u radu škole i

d) informiše školski odbor o svojim stavovima kad ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Način i procedura osnivanja i rada savjeta učenika utvrđuje se opštim aktima škole.

5. Stručni organi škole

Član 55

Škola ima stručne organe: nastavnički savjet, odjeljenski savjet i stručni aktiv.

Ovlaštenja, sastav i način rada stručnih organa škole bliže se uređuju zakonima iz oblasti obrazovanja na nivou entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH i opštim aktima škole.

XI - PRAĆENjE I NADZOR NAD SPROVOĐENjEM OVOG ZAKONA

Član 56

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vršiće Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Nadležne obrazovne vlasti odgovorne su za sprovođenje kao i za praćenje i nadzor ovog zakona, svaka u okviru svoje nadležnosti.

XII - ZAŠTITA PRAVA

Član 57

Prijave za kršenje principa definisanih ovim zakonom mogu se podnijeti nadležnoj obrazovnoj instituciji ili inspekciji nadležnoj za područje obrazovanja, koja će putem rješenja utvrditi opravdanost takvog kršenja i naložiti njegovo otklanjanje.

Ako rješenje ne bude doneseno u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave, ili ako stranka ne bude zadovoljna rješenjem, ona može podnijeti pritužbu nadležnom ministarstvu, koje je obavezno pritužbu riješiti u roku od 30 dana.

Nezadovoljna stranka može da pokrene postupak pred nadležnim sudom.

Član 58

Protiv lica koje se ponaša suprotno ovom zakonu disciplinski postupak može da pokrene škola, nadležna inspekcija ili resorno ministarstvo.

U slučaju sumnje da je izvršeno krivično djelo, škola, nadležna inspekcija ili resorno ministarstvo obavijestiće odgovarajući organ krivičnog gonjenja.

XIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59

Ministarstvo civilnih poslova preduzeće korake ka zaključivanju sporazuma iz člana 48., odmah nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Postupak zaključivanja sporazuma sprovodi se najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Svi zakoni u entitetima, kantonima i Brčko Distriktu BiH, kao i drugi odgovarajući propisi iz oblasti obrazovanja uskladiće se sa odredbama ovog zakona, najkasnije u roku od šest mjeseci po stupanju na snagu ovog zakona.

Kako bi se postigao odgovarajući kvalitet obrazovanja i standarda znanja, te njihove uporedivosti na domaćem i međunarodnom planu, nadležne obrazovne vlasti dužne su obezbijediti da se, najkasnije do početka školske 2003/2004. godine, nastava u svim školama u Bosni i Hercegovini realizuje na osnovu zajedničkih jezgri nastavnih programa i planova, kako je to utvrđeno ovim zakonom.

Do donošenja posebnog zakona, principi utvrđeni ovim zakonom primjenjivaće se i na škole srednjeg usmjerenog obrazovanja.

Član 60

Ako u rokovima, utvrđenim ovim zakonom, ne bude ispunjena bilo koja propisana obaveza, Savjet ministara Bosne i Hercegovine donijeće obavezujuće privremene mjere.

Privremene mjere primjenjivaće se do ispunjenja obaveza propisanih ovim zakonom.

Član 61

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".